

Auteur: Wilma Stegeman

Regelmatig stellen leerkrachten de vraag wat ze kunnen bieden aan kinderen met de zonaanpak. Sommige leerlingen hebben, naast de materialen uit *Veilig leren lezen*, behoefte aan extra activiteiten. In het artikel 'Uitmunten lezers kunnen heel wat werk aan' (zie www.veiliglerenlezen.nl), vindt u een aantal lees- en schrijfactiviteiten op zonniveau. In dit artikel wordt aandacht besteed aan de zonaanpak tijdens kern 4.

Boeken

Het thema van kern 4 is 'Waar ben ik?'. Dit thema kan vanuit verschillende invalshoeken benaderd worden, zoals 'een speurtocht houden', 'verdwalen', 'de weg vinden'. Maar ook 'het verkeer' is een subthema van deze kern.

Zijn er in uw klas of op school informatieve boeken over het verkeer beschikbaar? Of leesboeken over een speurtocht houden of verdwalen? Zoek geschikte boeken in de schoolbibliotheek; vraag er bij collega's naar.

Feestneus kern 4

Kaart 4.1 leent zich voor mondelinge verwerking door alle kinderen, maar de kinderen op zonniveau kunnen al zinnetjes maken om in de spreekwolkjes te zetten. Op de achterkant kunnen allerlei woorden worden geschreven die met het verkeer te maken hebben.

Kaart 4.3, 4.7 en 4.9 zijn kaarten voor de uitmunten lezers met de zonaanpak. Deze kaarten lenen zich ook voor samenwerkend leren met kinderen die met raketmateriaal werken:

- Kaart 4.3 (zon) sluit aan bij kaart 4.2 (raket). De leestekst op beide kaarten is inhoudelijk gelijk en sluit aan bij het begrip 'huis'. De kinderen kunnen de tekst van kaart 4.2 en 4.3 afzonderlijk lezen, maar bij samenwerken kunnen de maatjes om beurten een alinea aan elkaar voorlezen en daarna met elkaar de inhoud en de illustratie bespreken. Dus: maatje 1 leest de eerste alinea (over het huis in een rijtje) op raketniveau, maatje 2 leest dezelfde alinea op zonniveau. Daarna bespreken ze wat voor soort huis dat is, en wie er van hun vriendjes in zo'n huis woont. De overige teksten op de voorkant worden op dezelfde manier aangepakt. Daarna maken zij afzonderlijk de begrijpend leesopdrachten op de achterkant.
- Kaart 4.7 (zon) sluit aan bij kaart 4.6 (raket). Bij samenwerken kunnen de kinderen de voorkanten afzonderlijk lezen. Daarna maken ze samen de pittige opdracht op de achterkant. Het is aan te raden om de kinderen eerst allebei een kopie van de achterkant op raketniveau te geven. Nadat ze dit hebben besproken en ingevuld, kan het kind op zonniveau ook de eigen achterkant invullen.
- Kaart 4.9 (zon) sluit aan bij kaart 4.8 (raket). Bij samenwerken kunnen de kinderen de achterkant van beide kaarten verwerken: eerst allebei een kopie van de achterkant van kaart 4.8 en daarna allebei een kopie van de achterkant van kaart 4.9. Om de dieren op de achterkant van kaart 4.9 op de goede plaats te tekenen, moet de tekst van de voorkant heel goed gelezen worden!

Wie doet wat?

Op dag 2 wordt de praatplaat op pagina 2-3 van zonleesboekje 4 besproken in verband met de derdepersoons-t. De kinderen op zonniveau mogen na het gesprek zinnen schrijven (of stempelen) bij deze

praatplaat. Ze mogen dat doen met 'hij' of 'zij', maar de opdracht wordt veel aantrekkelijker wanneer ze zelf namen bedenken bij de personen op de plaat. Nadat de zinnen zijn geschreven of gestempeld, wordt de plaat vergroot gekopieerd (A3 formaat) en worden de zinnen uitgeknipt en op de goede plaats geplakt.

Praatplaat verkeer

De praatplaat op pagina 2-3 van zonleesboekje 4 gaat over het verkeer. Op dag 3 wordt deze plaat met de hele groep besproken. Daarna kunt u de uitmuntende lezers de komende dagen twee opdrachten laten maken rond het verkeer.

Opdracht 1

Laat de kinderen zo veel mogelijk woorden over het verkeer bij deze plaat bedenken en opschrijven (of stempelen). Mogelijke woorden zijn: de zijstraat, het kruispunt, de auto, de fiets, de brommer, de step (of de autoped), de taxi, de stoep, de straat. Maar ook moeilijke woorden als: het voorrangsbord, het zebra-pad, het stoplicht. De kinderen weten er vast nog meer! De moeilijke woorden kunnen ze opzoeken en overschrijven uit een woordenboek of een informatief boek over het verkeer.

Daarna maakt u een kopie van de praatplaat en plakt die midden op een vel A3-papier. De kinderen schrijven (stempelen) eerst de titel 'het verkeer' bij de plaat. Daarna schrijven (stempelen) zij de woorden van hun eerste (klad)versie in het net om de plaat heen.

Tip: U kunt het voltooide A3-papier op het prikbord hangen en de woorden/zinnen met een gekleurd draadje verbinden met de corresponderende afbeeldingen op de praatplaat.

Opdracht 2

De kinderen mogen de verkeersborden van de praatplaat natekenen en er de betekenis bij schrijven. Kennen ze nog meer verkeersborden?

Lees-en-doe-kaarten

Op dag 5 maakt u met de kinderen een speurtocht met de lees-en-doe-kaarten. De uitmuntende lezers kunnen door hun grote lees- en schrijfvaardigheid leuke opdrachten bedenken voor de lege lees-en-doe-kaarten op kopieerblad 4-25. Zij kunnen zinnen bedenken zoals 'ik spring in de lucht; ik draai in het rond; ik sta op een been'.

Navertellen ankerverhaal: wie zegt wat?

Tot nu toe is het ankerverhaal mondeling nabesproken met de kinderen. Sommige uitmuntende lezers zijn na het klassengesprek op dag 6 in staat om het ankerverhaal schriftelijk na te vertellen. Zij mogen dat als volgt doen: u laat ze bij elke plaat op pagina 4 uit het zonleesboekje een of meer zinnen schrijven. Laat ook de nummers van de platen erbij opschrijven. Zinnen in dialoogvorm zijn de makkelijkste vorm. Bijvoorbeeld:

1. saar: ik plof!
tim: wat gaan we doen?
2. oma: gaan jullie mee?
salim: de kar staat al klaar.
tim: welke weg gaan we?

Enzovoort.

Bij de lesafronding mogen deze kinderen hun zinnen of dialogen voorlezen aan de groep. De andere kinderen hebben dan ook de strip (pagina 9 van het maanleesboekje) voor zich.

Themawand 'bos'

Op dag 7 start u met de hele groep een themawand met woorden rond het bos. Woorden op zonniveau kunnen daar een aanvulling bij zijn en tevens een uitdaging vormen voor de andere kinderen. Zij mogen proberen om deze moeilijke woorden ook te lezen.

Praatplaat van pagina 5

De praatplaat van pagina 5 (zonleesboekje 4) wordt met de hele groep besproken op dag 10. De uitmuntende lezers kunnen daar een schrijfo opdracht bij maken. U maakt voor elk kind een (verkleinde) kopie van de praatplaat en plakt die op een vel A3-papier. U laat de kinderen teksten schrijven in de derde persoon enkelvoud. Bijvoorbeeld: 'tim maakt een pijl met zijn tak.' 'oma zoekt de weg op de kaart.' 'salim kijkt op de paddenstoel.' 'de man is blind, zijn hond helpt hem.' Daarna knippen de kinderen de teksten uit en plakken die naast de figuren. U kunt ook tekstballonnen om de zinnen tekenen, waarna de kinderen ze zelf kunnen uitknippen. Waarschuw in dat geval de kinderen van tevoren dat zij voldoende ruimte openlaten.